

DAVLAT TILI TARAQQIYOTI: MUAMMO VA YECHIMLAR

Rahmonaliyeva Marjona Bahodirjon qizi

Innavatsion Texnologiyalar Universiteti

'Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi' 3-kurs talabasi

Anotatsiya Mazkur maqolada davlat tilining jamiyat taraqqiyotidagi o'rni, milliy o'zlikni shakllantirishdagi ahamiyati hamda hozirgi kundagi muammolari yoritilgan. Tilning milliy qadriyatlarini asrash, yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash va ma'naviy merosni avloddan avlodga yetkazishdagi beqiyos o'rni ta'kidlangan. Shu bilan birga, adabiy me'yorlarning buzilishi, rasmiy hujjatlarda til aralashuvi, ilmiy va texnik terminologiyaning yetarli darajada shakllanmaganligi, raqamlashtirishda o'zbek tilining imkoniyatlari cheklanganligi kabi muammolar tahlil qilingan. Yechim sifatida ta'lim tizimida davlat tilini chuqur o'qitish, milliy terminologiyani ishlab chiqish, ommaviy axborot vositalarida softil me'yorlariga rioya qilish, davlat idoralarida hujjatlarni faqat davlat tilida yuritish va raqamli texnologiyalarda o'zbek tilini keng qo'llash zarurligi ta'kidlanadi.

Kalit so'zlar: Davlat tili, taraqqiyot, muammo, yechim, til siyosati, adabiy me'yor, ta'lim tizimi, terminologiya, ma'naviyat, milliy qadriyat, yoshlar tarbiyasi, hujjat yuritish, ommaviy axborot vositalari, raqamlashtirish, til rivoji, milliy o'zlik, globalizatsiya, davlat siyosati.

Annotation: This article highlights the role of the state language in the development of society, its importance in shaping national identity, and its current challenges. It emphasizes the significance of language in preserving cultural values, fostering patriotism among youth, and transmitting spiritual heritage to future generations. The paper analyzes issues such as violations of literary norms, the mixture of foreign languages in official documents, the underdeveloped state of scientific and technical terminology, and the limited use of Uzbek in digitalization. As solutions, the article proposes improving the teaching of the state language in the education system, creating national terminology, ensuring linguistic purity in mass media, conducting all official documentation in the state language, and expanding the application of Uzbek in digital technologies.

Keywords: State language, development, problem, solution, language policy, literary norms, education system, terminology, spirituality, national values, youth upbringing, official documentation, mass media, digitalization, language progress, national identity, globalization, state policy.

Kirish

Til – millatning ruhi va ma'naviy boyligini ifodalovchi eng katta qadriyatdir. Har bir mustaqil davlat o'z tilini asrab-avaylash va uni rivojlantirishni asosiy vazifa deb biladi. O'zbek tiliga davlat tili maqomi berilishi millatimizning o'zligini tiklash va taraqqiyotini ta'minlashda ulkan qadam bo'ldi.

Asosiy qism

Davlat tilining jamiyatdagi o'rni

O'zbek tili nafaqat aloqa vositasi, balki milliy qadriyatlarni mustahkamlovchi, ma'naviy merosni saqlovchi va avlodlar o'rtasida bog'lovchi kuchdir. Globallashuv jarayonida milliy tilning mavqeyi yanada muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Dolzarb muammolar

Davlat tilining taraqqiyotida bir qator muammolar mavjud:

Adabiy me'yorlarga rioya qilinmasligi;

Rasmiy hujjatlar va reklamalarda chet tillarning aralashuvi;

Ilmiy va texnik terminologiyaning yetarlicha rivojlanmaganligi;

Davlat idoralarida hujjatlarning boshqa tillarda yuritilishi;

Raqamli sohada ona tilimizning imkoniyatlarining cheklanganligi.

Yechimlar

Ta'lim tizimida davlat tilini chuqur o'qitishni kuchaytirish.

Ilmiy-texnik sohalar uchun milliy terminologiyani ishlab chiqish.

OAVda sof til me'yorlariga qat'iy amal qilish.

Davlat idoralarida hujjatlarni to'liq davlat tilida yuritishni ta'minlash.

Raqamli texnologiyalar uchun o'zbek tilida dasturlar va platformalarni keng joriy etish.

Xulosa

Davlat tilining rivoji millat taraqqiyotidan ajralmasdir. Uni asrab-avaylash, boyitish va kelajak avlodlarga yetkazish har bir fuqaroning muqaddas burchidir. Har bir millatning o'z tili bor, dini bor, o'z e'tiqodi bor. Biz yoshlar ham har doim tilimizga behurmatlik hamda tilimizdan nojo'ya foydalanmasligimiz kerak, deb hisoblayman.

Davlat tilining rivoji millat taraqqiyotidan ajralmasdir. Uni asrab-avaylash, boyitish va kelajak avlodlarga yetkazish har bir fuqaroning muqaddas burchidir. Tilni rivojlantirish orqali millatning ma'naviy, madaniy va intellektual yuksalishi ta'minlanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. – Toshkent: O'zbekiston, 2023.
2. "Davlat tili haqida" O'zbekiston Respublikasi Qonuni. – Toshkent, 1989 (2020 yilda kiritilgan o'zgartirishlar bilan).

3. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: Ma'naviyat, 2008.
4. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. – Toshkent: O'zbekiston, 2016.
5. Qosimov B. Til va millat. – Toshkent: Fan, 2010.
6. Xudoyberdiyeva M. O'zbek tilining taraqqiyotida zamonaviy muammolar va ularning yechimi. – Toshkent: TDPU nashriyoti, 2021.
7. Xojiyev A. Tilshunoslik nazariyasi asoslari. – Toshkent: O'zbekiston milliy ensiklopediyasi, 2015.
8. Internet manbalari: www.lex.uz, www.president.uz

